

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

ПРОЕКТ

ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Середня освіта (Історія)»

**Першого рівня вищої освіти
за спеціальністю № 014«Середня освіта (історія)»
галузі знань № 01Освіта**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Голова вченої ради
_____ / Р.І.Петришин
(протокол №
від « » 2020 р.)

Введено в дію наказом
з _____ 2020 р.
Від «» 2020р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
змін до освітньо-професійної програми
(наукової / професійної)

«014 – Середня освіта (Історія)»
(найменування програми)

« РОЗРОБЛЕНО »

«УХВАЛЕНО»

Робочою групою факультету історії

політології та міжнародних відносин

ЧНУ ім. Ю.Федьковича

між кафедральному засідання кафедр
факультету історії, політології та
міжнародних відносин

ЧНУ ім. Ю.Федьковича

Гарант ОПП

_____ М.К.Чучко

Протокол № _____

від « _____ » _____ 20__ р.

« _____ » _____ 20__ р.

Головуючий _____ В.М.Ботушанський

« СХВАЛЕНО »

«ПОГОДЖЕНО»

Вченою радою факультету історії

політології та міжнародних відносин ЧНУ ім. Юрія Федьковича

Протокол № _____

від « _____ » _____ 20__ р.

Начальник навчального відділу

_____ Я.Д. Гарабajів
« _____ » _____ 20__ р.

Голова Вченої ради факультету /інституту

_____ Добржанський О.В.

«РЕКОМЕНДОВАНО»

Науково-методичною комісією Вченої ради

ЧНУ ім. Юрія Федьковича

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ р.

Голова комісії Вченої ради _____ О.В.Добржанський

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові керівника та членів проектної групи	Найменування посади, місце роботи	Найменування закладу, який закінчив викладач рік закінчення, спеціальність, кваліфікація згідно з документом про вищу освіту	Науковий ступінь, шифр і найменування наукової спеціальності, тема дисертації, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно	Стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи	Інформація про наукову діяльність (основні публікації за напрямом, науково-дослідна робота, участь у конференціях і семінарах, робота з аспірантами та докторантами, керівництво науковою роботою студентів)	Відомості про підвищення кваліфікації викладача (найменування закладу, вид документа, тема, дата видачі)
<i>Керівник проектної групи</i>						
Чучко Михайло Константинович	Професор, завідувач кафедри історії стародавнього світу, середніх віків та музеєзнавства	Прикарпатський університет ім. В. Стефаника, 1994. КЕ№ 008731 Спеціальність «Історія і методика виховної роботи» Кваліфікація:	Доктор історичних наук ДД № 007205 від 28.04.200), 07.00.02 – всесвітня історія. Професор кафедри етнології, античної та	20 років	Основним напрямком наукової діяльності є: Православне культове будівництво на Буковині. Соціально-релігійне життя православного населення північних волостей Молдавської землі та австрійської провінції Буковина. Історія Буковинської Митрополії в румунський період. Адміністративний устрій та урядування в Молдавському воєводстві; Історія торгівлі та митної справи на Буковині у XIV–XX ст. Історія Молдавського князівства в період Середньовіччя та Ранній Новий час.	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Довідка № 01-15/03-2800 від 21.12.2016. Тема «Вдосконалення

		<p>Вчитель історії. Методист з виховної роботи</p>	<p>середньовічн ої історії (12 ПР № 008085 від 26.09.2012). Тема дисертації – «Соціорелігій ні аспекти повсякденног о життя православног о населення північної частини Молдавськог о воєводства та австрійської Буковини (друга половина XIV – початок XX ст.)». Спеціальність 07.00.02 – всесвітня історія /032 Історія та археологія</p>		<p>1. Чучко М. «...Отколе начася Молдавська земля»: проблема виникнення середньовічної Молдавської держави в світлі літописної традиції та історичних документів // Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології: Збірник наукових праць. – Вижниця: Вид-во «Черемош», 2016. – Т. 1 (41). – С. 151-168.</p> <p>2. Чучко М. Сільське самоврядування в Північних волостях Молдавської землі (друга половина XIV – третя четверть XVIII ст.) // Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології: Збірник наукових праць. – Вижниця: Вид-во «Черемош», 2015. – Т. 1 (39). – С. 223-238.</p> <p>3. Чучко М. У горнилі випробувань: Православна Церква на Буковині в 1914 – 1919 рр. – Чернівці: Друк Арт, 2015. – 140 с.</p> <p>4. Чучко М. Козмін (1497 р.): буковинська перемога Штефана Великого. – Чернівці: Місто, 2019. – 96 с.</p> <p>По даних напрямках опубліковано понад 100 наукових робіт (16 монографій, 5 наукових посібників, 96 наукових статей). Брав участь в проекті «Історична та етнографічна спадщина – частина сталого туризму на Буковині» МІС-сод 829, що фінансувався організацією – Спільна операційна програма Румунія–Україна–Республіка Молдова, 2007 – 2012 рр., в рамках Європейського інструменту сусідства та партнерства. У 2016 р. проект завершився і було подано підсумковий звіт. У 2018 – 2019 рр. брав участь у Грантовому конкурсному проекті Державного фонду фундаментальних досліджень Ф77/38991 «Соціокультурні та соціополітичні</p>	<p>педагогічної, наукової та методичної роботи».</p>
--	--	--	--	--	---	--

					процеси у прикордонні України – Румунії – Молдови: історична пам'ять, міжетнічні контакти, потенціал» (термін дії серпень-грудень 2018 р. та серпень-грудень 2019 р.). Під керівництвом М.К. Чучка захищено 2 кандидатських дисертацій.	
<i>Члени проектної групи</i>						
Добржанський Олександр Володимирович	Професор кафедри історії України, Декан факультету історії, політології та міжнародних відносин	Чернівецький державний університет, 1981р., Г-П № 044350 Спеціальність історія Кваліфікація: історик. Викладач історії та суспільствознавства	Доктор історичних наук ДД № 000808 Від 13.10.1999 Протокол № 05-06/10 Професор кафедри історії України ПР №000676 Від 26.06.2001 Протокол № 3/26-д Тема дисертації – «Національний рух українців Буковини другої половини XIX – початку	39 років	Основним напрямком наукової діяльності є історія національно-етнічних груп та національних рухів у Центральній та Східній Європі в XIX – першій половині XX ст.; Історія західноукраїнських земель в XIX – першій половині XX ст.; Соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток Хотинщини в XIX – першій половині XX ст. Історія Першої світової війни.; Історія Української революції 1917 – 1921 рр. Визначні постаті українського національного відродження на західноукраїнських землях XIX – першої половини XX ст.; Культурна (історична) пам'ять, проблеми її інтерпретації; Громадські об'єднання на західноукраїнських землях в XIX – XX ст. Українсько-румунські та українсько-польські відносини в XIX–XX ст. 1. Добржанський О. Західноукраїнські землі в зовнішньополітичних планах панславістських організацій Росії на початку XX ст. // Україна-Європа-Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія, міжнародні відносини. – Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. – Вип. 5: У 2 ч. – Ч. 2. – С. 76-81. 2. Добржанський О. Проблеми державної приналежності українців Буковини в роки Першої світової війни // Велика війна 1914 – 1918: витоки,	Інститут історії України НАН України 10.05.2017-12.06.2017 Наказ №28-к від 10.05.2017. Довідка № 123/513 Від 12.06.2018 Тема «Становище України в кінці XIX на початку XX ст.». Університет Штефан-чель-Маре. Сучава. Румунія 13-31.12.2018.

			XX ст.». Спеціальність 07.00.01 – історія України/032- Історія та археологія		<p>характер, наслідки. – К.: Вид-чий дім «Кондор», 2018. – С. 356-373.</p> <p>3. Добржанський О. Українці Буковини восени 1918 р.: соборницькі ідеї та устремління // Перша світова війна у фокусі «плинної нестабільності»: міжнародна і внутрішня політика: Колективна монографія. – К.: Вид-чий дім «Кондор», 2019. – С. 167-184.</p> <p>По даних напрямках опубліковано понад 250 наукових робіт, Монографій 15, наукових посібників 2, наукових статей 200.</p> <p>Під керівництвом Добржанського О.В. захищено 27 кандидатських та 5 докторських дисертацій.</p> <p>Бере участь у виконанні гранту Чернівецької обласної ради по Центру Буковинознавства. «Дослідження аспектів суспільно-політичного життя Буковини австрійського періоду».</p>	Сертифікат виданий 31.12. 2018. Тема: «Сучасні методи навчання і викладання історії. Європейські підходи до оцінки результатів навчання».
Ботушанський Василь Мефодійович	Професор, завідувач кафедри історії України	Чернівецький державний університет, 1961 р., Н №538519 Спеціальність «Історія» Кваліфікація: Історик, учитель історії середньої школи.	Доктор історичних наук, ДН № 003223, 24.12.1996 Протокол № 12 Професор по кафедрі історії України ПР АР №	41 рік	<p>Основним напрямком наукової діяльності є: Аграрні відносини на Буковині наприкінці XVIII–на початку XX ст. Економічне, суспільно-політичне і національно-культурне життя на Буковині в австрійський період. Історія міста Чернівці. Буковина у контексті міжнародних відносин (кінець XVIII – XX ст.), Історія Чернівецького університету. Українсько-молдавські відносини у XVIII– XX ст.</p> <p>1. Буковина в контексті європейський міжнародних відносин (3 давніх часів до середини XX ст.): [Кол. моногр.]/ За заг. ред. В.М. Ботушанського. –</p>	Прикарпатський національний університет ім.В.Стефаніка 5.04-5.05.2017 Протокол №8 Довідка №01-15/03/684 від 12.05.2017. Тема

			<p>001785, 22.10.1998. Протокол № 415</p> <p>Тема дисертації «Сільське господарство Буковини в II половині XIX на початку XX ст.» Спеціальність – 07.00.01 – історія України/032 Історія та археологія</p>		<p>Чернівці: Рута, 2005. – 744 с.</p> <p>2. Ботушанський В. Чернівецький університет у роки Першої світової війни//Науковий вісник Чернівецького університету імені Юрія Федьковича. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2017. – № 1. – С. 38-45.</p> <p>3. Ботушанський В. У суворих обіймах матінки-природи. (Стихійні лиха та їхній вплив на соціально-економічне становище буковинського селянства у XIX – на початку XX ст.). – Чернівці: Технодрук, 2019. – 108 с.</p> <p>По даних напрямках опубліковано понад 130 наукових робіт, 5 монографій, 2 наукових посібники, 220 наукових статей.</p> <p>Бере участь у виконанні гранту Чернівецької обласної ради по ЦентруБуковинознавства. «Дослідження аспектів суспільно-політичного життя Буковини австрійського періоду».</p> <p>Під керівництвом Ботушанського В.М. захищено 15 кандидатських та 1 докторська дисертація.</p>	«Ефективне використання технічних засобів під час вивчення краєзнавчих тем»
Сич Олександр Іванович	Професор, завідувач кафедри історії нового та новітнього часу	Чернівецький ордена Трудового Червоного прапора державний університет, 1977 р., В-1 №535817	Доктор історичних наук, ДН №001778, 23.12.1994 р., Протокол №7 Професор кафедри	41 рік	Основним напрямком наукової діяльності є:Слов'янська еміграція Австро-Угорщини в заселенні та освоєнні канадського Заходу (кінець XIX – початок XX ст.). Імміграція та її місце в соціально-економічному розвитку Канади (1900 – 1939 рр.). Проблеми іммігрантознавства та канадознавства. Підсумки та наслідки Першої світової війни. Цивілізаційний вимір Першої світової війни. Доля демократії в XX ст. (Німеччина, країни Східної	Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького 08.04.2019- 03.05.2019 Протокол №25.

		<p>спеціальність «історія».</p> <p>Кваліфікація: Історик. Викладач історії та суспільствознавства</p>	<p>історії нового та новітнього часу ПР № 000191 26.10.2000 р. Протокол № 4/5-П</p> <p>Тема дисертації: «Імміграція та її місце в соціально-економічному у розвитку Канади (1900-1939 рр.)», спеціальність 07.00.03 – Всесвітня історія/032 Історія та археологія</p>		<p>Європи) Країни Центрально-Східної Європи в міжвоєнний період (цивілізаційний аспект) Проблеми історії революцій XVII – XVIII ст. Місце та роль революцій в історії. Проблеми хронологічних меж і внутрішньої періодизації історії Нового часу та новітньої історії. Питання методології вивчення та викладання всесвітньої історії.</p> <p>1.Сич О. Підсумки та наслідки Першої світової війни // Перша та друга світові війни в історії людства (до 100-річчя початку Першої 75-річчя початку Другої світових воєн): Монографія / Наукова редакція д.і.н., проф. С. С. Трояна. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – С. 65-80</p> <p>2.Сич О. Єврейський чинник у контексті української еміграції до країн Америки (кінець XIX – перші десятиріччя XX ст.) // Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. Спільний українсько-румунський науковий журнал. – 2018. – № 4 (20). – С. 55-59.</p> <p>3/Сич О. Вибір народів чи вибір еліт? (до питання про суспільно-політичний устрій держав Центрально-Східної Європи після Першої світової війни) // Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича: Історія. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2019. – № 2. – С. 79-85.</p> <p>По даних напрямках опубліковано понад 20 наукових робіт, 1 монографія, 50 наукових статей.</p> <p>Під керівництвом Сича О.І. захищено 12 кандидатських та 1 докторська дисертації.</p>	<p>Довідка №195/03 від 06.05.2019</p> <p>Тема «Перша світова війна: уроки, проблеми, наслідки».</p>
--	--	---	---	--	--	---

<p>Яценюк Галина Миколаївна</p>	<p>Доцент кафедри історії України</p>	<p>Чернівецький національний університет, 2002 р., РН № 21243283 Спеціальність «всесвітня історія» Кваліфікація: Магістр історії</p>	<p>Кандидат історичних наук, ДК №033148 09.03.2006 р. Протокол № 23-06/3 Доцент кафедри історії України 12 ДЦ № 024165. 09.11.2010 р. Протокол № 3/84-Д Тема дисертації «Перша українська політична еміграція 1710-1740: дипломатичн ий аспект» Спеціальність 07.00.01 – історія України/032 Історія та археологія</p>	<p>18 років</p>	<p>Сфера наукових інтересів: Соціально-економічне та політичне становище України в часи Руїни; Міжнародна діяльність першого еміграційного уряду; Історія Лівобережної Гетьманщини; Українська революція 1917-1921 рр.; Застосування інтерактивних технології у викладацькій діяльності. 1. Яценюк Г. Від підданств до війни: взаємини князя Данила Романовича з золотоординськими ханами у 1246-1260 рр. //RocznikInstytutuEuropyŚrodkowo- Wschodniej, 2014, R. 12, z. 6. S 63-74 2. Яценюк Г., Федорук А.В. Капітан Патрик Гордон – учасник чуднівськоїкапманії 1660 р. //Чорноморська минувшина: Записки Відділу історії козацтва на півдні України. Випуск 14. – 2019. – С. 12-19. 3. Яценюк Г. Акт Злуки 22 січня 1919 р. очима галицького дипломата (за спогадами Л.Цегельського) //Вісник Черкаського університету. Серія Історичні науки. - № 2. 2019. – С. 46-52. 4. Яценюк Г. Листування між гетьманом І. Самойловичем та литовськими високопосадовцями з приводу підготовки кампанії 1678 р. // VI Міжнародна наукова конференція «Україна і Велике князівство Литовське в XIV – XVIII ст.: політичні, економічні, міжнаціональні та соціокультурні відносини в загальноєвропейському вимірі». Кам’янець-Подільський, 18 – 21 вересня 2019 р. тези доповідей. – К.: Ін-т іст. України НАН України; Кам’янець-Подільський: Кам’янець- Подільський національний університет ім. І. Огієнка, 2019. – С.84-86 5. Яценюк Г. Дипломатична боротьба гетьмана Івана Самойловича за збереження цілісності Гетьманщини</p>	<p>Прикарпатсь кий національний університет ім. В.Стефаника, кафедра історії України 16.11- 16.12.2015 Протокол 4 від 13.11.2015. Довідка 01- 15/03-2110 від 28.12.2015. Тема «Новітні технології у викладанні історії» Підвищення кваліфікації он-лайн (березень 2020 р.) Тема: «Інтернет ресурси в навчальному процесі» Свідоцтво №К27-61907</p>
---	---	---	--	-----------------	--	---

					<p>(1672-1681 років) // Битва під Збаражем 1649 року – один із важливих етапів Національно-визвольної революції в Україні середини XVII ст. Тези Всеукраїнської науково-практичної конференції. 14 листопада 2019 р. – Збараж, 2019. – С. 32-35</p> <p>По даних напрямках опубліковано понад 30 наукових статей, 6 методичних рекомендацій. Участь у проекті «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність» що виконується за підтримки МОН України, Посольств Великої Британії та США</p>	<p>Від 14.03.2020</p>
--	--	--	--	--	--	---------------------------

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності № 014 Середня освіта (Історія)

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: Бакалавр Освітня кваліфікація: бакалавр середньої освіти (Історія)
Офіційна назва програми	Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія)»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, Термін навчання 4,0 роки
Наявність ліцензії	Ліцензійна комісія Міністерства освіти і науки України Країна, де ця організація розташована: <u>Україна</u> Сертифікат Міністерство освіти і науки України Наказ Міністерство освіти і науки України № 36-л від 24.02.2017
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність атестату про повну середню освіту, диплом молодшого спеціаліста.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Термін дії до 01.07.2024 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://history.chnu.edu.ua
2 – Мета освітньої програми	
<p>Підготовка фахівців, які володіють глибокими знаннями, а також базовими й професійними компетентностями в галузі педагогіки, освіти та історії, що направлені на здобуття студентом навичок науково-педагогічного, викладацького та інноваційного характеру в галузі педагогіки та історії, здатності до коректної самостійної постановки і вирішення завдань педагогічно-практичної діяльності і можуть викладати історію та брати участь в науково-дослідних проектах.</p>	

3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань – 01 Освіта Спеціальність – 014 Середня освіта (Історія)
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-професійна програма бакалавр.</p> <p>Орієнтується на дослідження з великою складовою комунікативних та міжособистісних навиків рідною та іноземною мовами. Використовуються інноваційні методи навчання для майбутніх вчителів.</p> <p><i>Об'єкт вивчення.</i> Освітній процес у закладах середньої освіти (рівень базової середньої освіти) за предметною спеціальністю.</p> <p><i>Цілі навчання.</i> Формування у здобувачів здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі з організації освітнього процесу, зумовлені закономірностями й особливостями сучасної теорії та методики навчання (за предметною спеціальністю), які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області.</i> Сучасні теоретичні засади відповідних наук (достатні для формування предметних компетентностей), педагогіки та психології, методики навчання з предмета (рівень базової середньої освіти).</p> <p><i>Методи, методики та технології.</i> Методи відповідних наук. Освітні технології та методики формування ключових і предметних компетентностей, моніторингу педагогічної діяльності та аналізу педагогічного досвіду, проведення освітніх вимірювань, ефективних способів взаємодії всіх учасників освітнього процесу</p> <p><i>Інструменти та обладнання.</i> Обладнання та устаткування, необхідне для формування предметних компетентностей, технічні засоби навчання, друковані та Інтернет-джерела інформації, необхідні в освітньому процесі; використання баз інших установ для проведення навчальних практик і педагогічної практики в базовій середній школі.</p>
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Загальна програма: Середня освіта (Історія)</p> <p>Акцент робиться на формуванні та розвитку професійних компетентностей у сфері педагогічної та історичної науки; вивченні теоретичних та методичних положень, організаційних та практичних інструментів в галузі навчання та виховання учнів, практичного викладу та правильного методичного застосування набутих знань, вміння застосування новітніх технологій в викладацькій діяльності.</p> <p>Ключові слова: освіта, педагогіка, історія, методика, навчання, методологія.</p>
Особливості програми	1. Активна співпраця з вчителями міста та області. Проведення спільних виховних заходів між студентами та учнями.

	<p>Залучення вчителів до проведення практичних занять.</p> <p>2.Мобільність за програмою Еразмус, Tempus – рекомендується, але не є обов'язковою; всі студенти беруть участь в спеціальних семінарах разом зі студентами-учасниками програми Еразмус.</p> <p>3.Укладені міжнародні договори з окремими закордонними закладами вищої освіти, з метою міжнародної мобільності: Жешовський університет, Польща; Інститут політичних досліджень Польської академії наук, Польща; Лодзький університет, Польща; Сучавський університет «Штефан чел Маре», Румунія; Яський національний університет «ДжорджеЄнеску», Румунія; Університет м. Грац. Австрія; Католицький університет м. Фрайбурга. Німеччина; Університет Аугсбурга. Німеччина; Університет Пассау, Німеччина; Саскачеванський університет, Канада.</p> <p>4.Передбачається залучення студентів до прослуховування лекцій іноземною мовою. Передбачена співпраця з Інститутом історії Поморської академії (Польща).</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Згідно класифікатора професій (ДКП 003: 2010) випускник є придатним для працевлаштування у закладах загальної середньої освіти; закладах позашкільної освіти учнівської молоді, освітніх установах, що займаються викладанням в галузі історії.</p> <p>33 – Фахівців галузі освіти</p> <p>3310 –Культурорганізатор дитячих позашкільних закладів</p> <p>334 – Інші фахівці в галузі освіти</p> <p>3340 – Асистент вчителя, викладач стажист, вихователь, лаборант</p> <p>3439 – Інструктор з організаційно-масової роботи</p> <p>3491 – лаборант наукового підрозділу</p>
Подальше навчання	<p>Можливість навчатися за програмою другого циклу за цією ж галуззю знань та отримання диплому другого рівня магістр (що узгоджується з отриманим дипломом Бакалавра) або ж суміжною.</p> <p>Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Використовується студентоцентроване та проблемно-орієнтоване навчання, навчання через практику та самонавчання. Система методів навчання базується на принципах цілеспрямованості, бінарності – активної безпосередньої участі викладача і студента. Основними підходами при викладанні та навчанні є гуманістичність,</p>

	<p>студентоцентризм, системність, технологічність, дискретність.</p> <p>Загальний стиль навчання – навчально-орієнтований. Лекційні курси поєднуються з семінарами та робочими зустрічами. Більша частина навчання відбувається в малих групах (до 20 осіб), з дискусіями та підготовкою презентацій самостійно та в малих групах. Під час третього та четвертого року частина часу (6 кредитів) дається на написання курсової роботи, яка також презентується та обговорюється за участі викладачів та одногрупників.</p> <p>Передбачено різні види практик: ознайомча (педагогічна), виховна, педагогічна, археологічна, музейно-архівна.</p> <p>Основні види занять: лекції, семінари, практичні заняття в малих групах, самостійна робота, консультації з викладачами, розробка фахових проєктів, написання наукових статей, участь в круглих столах, розробка конспектів уроків, розробка виховних заходів.</p>	
Оцінювання	<p>Усні та письмові екзамени, практика, есе, презентації, тези, аналітичні та наукові статті, курсова робота, захист практики, комплексний атестаційний іспит.</p> <p>Презентації: усні в PowerPoint та письмові; іспити: усні для концептуальних частин та письмові – для перевірки основних історичних знань.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється засистемою ECTS та національною шкалою оцінювання.</p> <p><i>Поточний контроль</i> – усне та письмове опитування, оцінка роботи в малих групах, тестування, захист індивідуальних завдань.</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> – екзамени та заліки з урахуванням балів поточного контролю.</p> <p><i>Атестаційний іспит.</i></p>	
6 – Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.</p>	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
	ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства,

		техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.
	ЗК3	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК4	Здатність працювати в команді.
	ЗК5	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК6	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
	ЗК7	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК8	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
	ЗК9	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
	ЗК10	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
	ЗК11	Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів
	ЗК12	Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, Усвідомленого ставлення до навчання)
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1	Здатність перенесення системи наукових знань у практичну діяльність та площину навчального предмету, здійснення структурування навчального матеріалу.
	ФК 2	Здатність проектування та організації освітнього процесу, добору та реалізації форм, методів і засобів навчання, спрямованих на розвиток здібностей учнів та з урахуванням психолого-педагогічної характеристики класу.
	ФК 3	Здатність формування ключових і предметної компетентностей учнів основної школи та реалізації наскрізних змістових ліній засобами навчального предмету.
	ФК 4	Здатність розробляти та використовувати в освітньому процесі сучасні електронні засоби навчання
	ФК 5	Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.
	ФК 6	Здатність реалізувати допрофільну підготовку учнів основної школи та проектувати й здійснювати позакласну роботу з предмету.
	ФК 7	Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати самооцінку професійних якостей, самокорекцію та саморегуляцію.

ФК 8	Усвідомлення цілей, мотивів, стимулів власної педагогічної діяльності та стійке прагнення до вдосконалення своїх знань й умінь для успішної професійної діяльності в основній школі.
ФК 9	Здатність використовувати методологію історії як науки.
ФК 10	Здатність орієнтуватися в історичному часі, застосовувати періодизацію як спосіб пізнання історичного процесу, доцільно використовувати категоріально-понятійний апарат і хронологію історичної науки.
ФК 11	Здатність ефективно й грамотно працювати з різними джерелами історичної інформації, будувати усні й письмові висловлення щодо історичних фактів, історичних постатей та історичної теорії.
ФК 12	Здатність розкривати загальну структуру історичної науки на основі взаємозв'язку основних історичних процесів та постатей
ФК 13	Здатність характеризувати досягнення історичної науки та сучасний стан історичних інституцій, їхні ролі в суспільному житті, оцінювати та визначати історичні джерела (пам'ятки).
ФК 14	Здатність застосовувати системні знання з історії та методики навчання історії у викладанні предмета в базовій середній школі, здійснювати структурування навчального матеріалу.
ФК 15	Здатність застосовувати пошук, аналіз та розуміння архівних матеріалів, дискутувати про минуле в політичному й культурному аспектах.
ФК 16	Здатність чітко і логічно відтворювати базові історичні знання, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної історичної картини світу.

7 – Програмні результати навчання

ПРН 1	Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.
ПРН 2	Знати закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.
ПРН 3	Знати та розуміти принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).
ПРН 4	Знати та розуміти особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.

ПРН 5	Уміти оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.
ПРН 6	Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності.
ПРН 7	Уміти застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.
ПРН 8	Добирати і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самооаналіз ефективності уроків.
ПРН 9	Володіти формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.
ПРН 10	Здатність проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, уміє виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.
ПРН 11	Здатність цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва
ПРН 12	Усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.
ПРН 13	Знати історичну термінологію й наукову періодизацію історичних процесів.
ПРН 14	Знати та розуміти основні концепції, теорії та етапи розвитку історичної науки.
ПРН 15	Знати, розуміти і вміти використовувати рекомендації з методики навчання історії для виконання освітньої програми в базовій середній школі.
ПРН 16	Добирати міжпредметні зв'язки курсів історії в базовій середній школі відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти з освітньої галузі «Гуманітарні науки».
ПРН 17	Знати та розуміти історіографію для аналізу сучасних наукових дискусій із проблем вітчизняної та всесвітньої історії.
ПРН 18	Знати історичні особливості розвитку регіонів України, реалізовує красназавчий підхід на уроках історії, у позакласній та позашкільній роботі з учнівською молоддю.
ПРН 19	Пояснювати та аналізувати суспільні явища, процеси й тенденції у державі та світі, концепцію сталого розвитку людства

ПРН 20	Уміти використовувати новітні методологічні підходи у навчальній та професійній діяльності: цивілізаційний, аксіологічний, культурологічний, антропологічний, багатofакторний.
ПРН 21	Уміти орієнтуватися в науковій періодизації, порівнювати історичні процеси вітчизняної та всесвітньої історії, виявляти тенденції міжнародних відносин, пов'язані з геополітичними чинниками.
ПРН 22	Уміти працювати з джерелами інформації, інтегрувати їх зміст, визнавати й сприймати різноманітність критичного аналізу і оцінок історичних джерел
ПРН 23	Характеризувати об'єктивно й неупереджено історичні події та постаті різних історичних періодів.
ПРН 24	Створювати тексти та короткі описи (есе) на підставі історичної інформації, які можуть бути використані в журналістиці, місцевих органах влади, музеях тощо.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Всі науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітньо-професійну програму за кваліфікацією відповідають профілю і напрямку дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної роботи та досвід практичної роботи. В процесі організації навчального процесу залучаються професіонали з досвідом дослідницької /управлінської /інноваційної /творчої роботи та/або роботи за фахом та іноземні лектори. Відбувається обмін студентами.
Матеріально-технічне забезпечення	Для організації навчального процесу використовується матеріально-технічна база університету, зокрема приміщення 14 корпусу ЧНУ, а також всі об'єкти соціально-побутової сфери. Матеріально-технічне забезпечення дозволяє повністю забезпечити освітній процес протягом всього циклу підготовки за освітньою програмою. Стан приміщень засвідчено санітарно-технічними паспортами, що відповідають існуючим нормативним актам. На факультеті працює два комп'ютерних класи, в 90% аудиторіях є мультимедійні проектори. В усіх аудиторіях наявний вільний доступ до мережі Інтернет.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Програма повністю забезпечена НМК (силабусами) з усіх навчальних компонентів, наявність яких представлена у модульному середовищі освітнього процесу університету. На базі факультету є методична та археологічна лабораторія, бібліотека, де представлено підручники, посібники, практикуми, тексти лекцій, методичні вказівки до семінарських занять. Також діють Центр Євроатлантичної інтеграції та безпеки, Центр Американських студій, Центр Канадських студій, Центр румунських студій, які сприяють забезпеченню

	новітніх досліджень в галузі педагогіки та історії.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Передбачає можливість національної кредитної мобільності за деякими навчальними модулями, що забезпечують набуття загальних.
Міжнародна кредитна мобільність	<p style="text-align: center;">Програма “ErasmusMundus”</p> <p>Програма “ErasmusMundus” – це програма Європейського союзу зі співпраці у галузі вищої освіти. “ErasmusMundus” передбачає близько 100 магістерських курсів найвищого академічного рівня, гранти для 5.000 студентів на проходження цих курсів. Програма надає також викладацькі та дослідницькі стипендії в Європі для понад 1.000 науковців з третіх країн та стільки ж стипендій для науковців ЄС. Крім того, “ErasmusMundus” підтримує близько 100 партнерств між магістерськими курсами “ErasmusMundus” та вищими навчальними закладами у третіх країнах.</p> <p style="text-align: center;">Програма “TEMPUS”</p> <p>Tempus – це програма ЄС з підтримки модернізації систем вищої освіти в країнах-партнерах Західних Балкан, Східної Європи і Центральної Азії, Північної Африки і Близького Сходу. Програма сприяє створенню простору для співпраці в сфері вищої освіти між Європейським Союзом і країнами-партнерами, що оточують його. Tempus сприяє добровільному зближенню (з ініціативами ЄС) у сфері вищої освіти, виходячи з Лісабонської стратегії зі збільшення кількості робочих місць і забезпеченню просування Болонського процесу, покликаному формувати Європейський простір вищої освіти.</p> <p>Історико-етнографічна спадщина – складова сталого розвитку туризму на Буковині (СПАДЩИНА) (HistoricalAndethnographicheritage – partofthesustainabledevelopmentoftourisminBukovina (HERITAGE). Транскордонний освітній обмін в галузі Європейських студій як сприяння зменшенню ефекту кордону на східному рубежі ЄС.</p> <p>Співпраця з Саскачеванським університетом в Канаді, започаткована з ініціативи проф. Макара Ю.І. ще у 1977 році. Тривалий час спільно з канадськими науковцями опрацьовувалася спільна тема «Роль національно-етнічних груп в освоєнні західних земель Канади». Виконання теми завершилося проведенням двох спільних конференцій – в Чернівцях і Едмонтоні, за наслідками яких опубліковано том їх матеріалів «Міграційні рухи з Західної України до Західної Канади» під редакцією Олександра Макара і Радомира Білаша.</p> <p>Укладені міжнародні договори з окремими закордонними закладами вищої освіти, з метою міжнародної мобільності:</p>

	<p>Жешовський університет, Польща; Інститут політичних досліджень Польської академії наук, Польща; Лодзький університет, Польща; Сучавський університет «Штефан чел Маре», Румунія; Яський національний університет «ДжорджеЄнеску», Румунія; Університет м. Грац, Австрія; Католицький університет м. Фрайбурга, Німеччина; Університет Аугсбурга, Німеччина; Університет Пассау, Німеччина; Саскачеванський університет, Канада.</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>На загальних умовах.</p>

2. Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Педагогіка з основами педмайстерності	150/5	екзамен
ОК 2.	Сучасні педагогічні технології	90/3	залік
ОК 3.	Методика соціально-виховної роботи в сучасних умовах	90/3	залік
ОК 4.	Психологія (загальна, вікова та педагогічна)	150/5	екзамен
ОК 5.	Соціальна педагогіка	90/3	екзамен
ОК 6.	Методика викладання історії в школі	270/9	екзамен
ОК 7.	Інформаційні технології в освіті	120/4	залік
ОК 8.	Методологія історичної науки	90/3	залік
ОК 9.	Філософія	120/4	екзамен
ОК 10.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	90/3	екзамен
ОК 11.	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	180/6	Залік/екзамен
ОК 12.	Політологія	90/3	екзамен
ОК 13.	Основи медичних знань	90/3	Залік
ОК 14.	Археологія	120/4	екзамен
ОК 15.	Історія стародавнього сходу	120/4	екзамен
ОК 16.	Давня історія України	330/11	Залік/екзамен
ОК 17.	Вступ до спеціальності	90/3	Залік
ОК 18.	Історія первісного суспільства	120/4	Залік
ОК 19.	Історія стародавньої Греції та Риму	180/6	екзамен
ОК 20.	Етнологія	120/4	екзамен
ОК 21.	Історія середніх віків	195/6,5	Залік/екзамен
ОК 22.	Історія України в ранній новий час	105/3,5	Екзамен
ОК 23.	Історія України в Новий час	240/8	Залік/екзамен
ОК 24.	Історія країн Сходу в новий і новітній час	180/6	екзамен
ОК 25.	Історія Нового часу країн Європи та Північної Америки	240/8	Екзамен/залік
ОК 26.	Освіта в Україні: історія та сучасність	90/3	екзамен
ОК 27.	Історія країн Центральної та Східної Європи в новий та новітній час	180/6	екзамен
ОК 28.	Новітня історія України	330/11	Залік/екзамен

ОК 29	Історія країн Латинської Америки	90/3	екзамен
ОК 30	Сучасна історія країн пострадянського простору	90/3	залік
ОК 31	Історія Нового часу країн Європи та Північної Америки (Новітній період)	240/8	Екзамен/залік
ОК 32	Курсова робота	150/5	захист
ОК 33	Археологічна практика	90/3	диф.залік (захист)
ОК 34	Музейно-архівна	90/3	диф.залік (захист)
ОК 35	Виховна практика	135/4,5	диф.залік (захист)
ОК 36	Ознайомлювальна-педагогічна практика	1д/тиж 75/2,5	диф.залік (захист)
ОК 37	Педагогічна практика	180/6	диф.залік (захист)
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		4830/161 (практична підготовка 570/19) Разом 5400/180	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1 (цикл загальної підготовки)</i>			
ВБ 1.1.	Фізичне виховання (за видами спорту)	90/3	залік
ВБ 1.2.	Громадське здоров'я та медицина порятунку/Релігієзнавство/Історичні портрети видатних особистостей країн Центральної та Східної Європи нового та новітнього часу/Фізичне виховання /Загально університетська дисципліна	90/3	залік
Загальний обсяг по блоку		180/6	
<i>Вибірковий блок 2 (цикл професійної підготовки)</i>			
ВБ 2.1.	Палеографія та методика вивчення писемних пам'яток / Історична хронологія / Метрологія	120/4	залік
ВБ 2.2.	Культура України доби середньовіччя/Художня культура як засіб формування особистості/Русь і Візантія	120/4	залік
ВБ 2.3.	Методика впровадження дослідницьких робіт/Гурткова та факультативна робота з історії	90/3	залік
ВБ 2.4.	Джерелознавство історії України /Джерелознавство античної та середньовічної історії /Джерелознавство історії нового та новітнього часу	150/5	екзамен
ВБ 2.5.	Історія суспільно-політичної думки в Україні	120/4	залік

	/Проблемні питання у вивченні історії Гетьманщини наприкінці 50-80-х рр. XVII ст. на уроках історії.		
ВБ 2.6.	Святе Письмо та ранньохристиянська еkleсія / Культура епохи Відродження	90/3	залік
ВБ 2.7.	Нац.-культ. життя західноукраїнських земель в 19 ст. / Вивчення історії українського повсякденного життя в школі	90/3	залік
ВБ 2.8.	Методика вивчення дискусійних проблем історії в ЗНЗ/ Методика застосування критичного мислення на уроках історії	90/3	залік
ВБ 2.9	Історичне минуле Північної Буковини (з найдавніших часів до 1944 р.) / Україна і Литва: політико-правові та соціально-економічні аспекти	90/3	залік
ВБ 2.10.	Музейна справа/Архівознавство та бібліографія	90/3	залік
ВБ 2.11.	Виховання і навчання дітей в епоху Середньовіччя/ Методика написання студентських наукових робіт: есе, реферат, стаття, курсова робота	90/3	залік
ВБ 2.12.	Історичне краєзнавство/ Українське народознавство у професійній діяльності історика-педагога	120/4	залік
ВБ 2.13.	Культурно-мистецьке життя в ХХ ст. – на початку ХХІ ст. / Застосування новітніх технологій у викладанні історії в школі	120/4	залік
ВБ 2.14.	Історіографія історії України /Історіографія історії античності і середньовіччя /Історіографія історії нового та новітнього часу	120/4	екзамен
ВБ 2.15.	Професійна іноземна мова /Англійська/німецька/Французька	120/4	Залік
ВБ 2.16.	Військова підготовка	870/29	
	Загальний обсяг по блоку	1620/54	
Загальний обсяг вибірових компонент:		1800/60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		7200/240	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Програма підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 014 «Середня освіта (Історія)» ступеня бакалавр загальним обсягом 240 кредитів ЄКТС передбачає оволодіння студентами 48 навчальними дисциплінами, проходження виробничої та навчальної практики і проведення підсумкової атестації у формі кваліфікаційного державного іспиту.

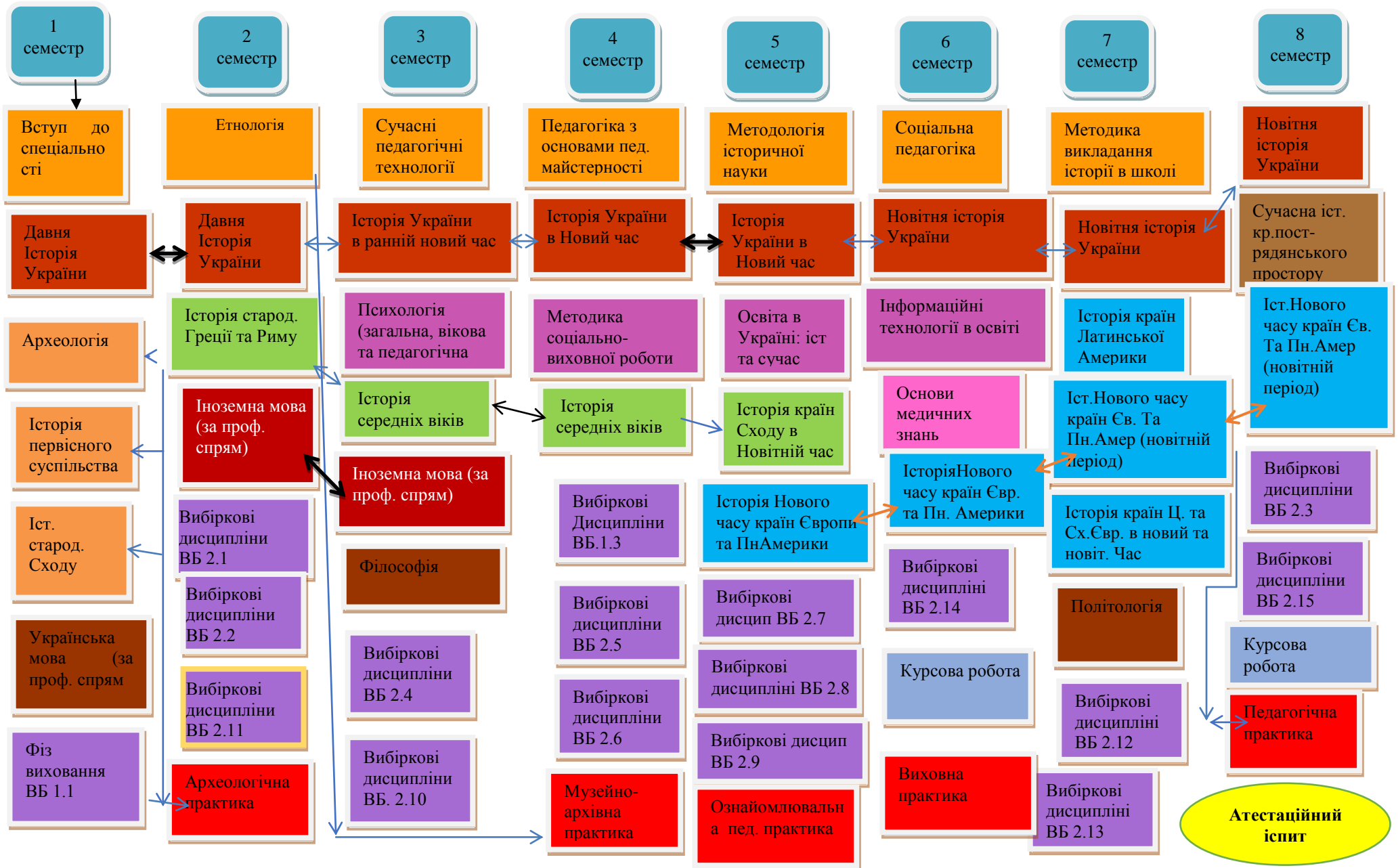
Обов'язкова частина навчального плану має обсяг 180 кредитів ЄКТС (75%) і включає 31 дисципліну (156 кредитів), виробничу і навчальну практику (19 кредитів) та курсову роботу (5 кредитів).

Вибіркова частина навчального плану має обсяг 60 кредитів ЄКТС (25%) і включає 2 блоки: Вибірковий блок 1 (цикл загальної підготовки) 6 кредитів та Вибірковий блок 2 (цикл професійної підготовки) (54 кредити).

В обов'язковій частині передбачено 13 навчальних дисципліни циклу загальної підготовки (ОЗП) (54 кредити) та 18 дисциплін циклу професійної підготовки (ОПП) (102 кредит), виробничу практику та навчальну (19 кредитів), курсову роботу (5 кредитів).

Вибіркова частина навчального плану охоплює 2 дисципліни самостійного вибору вищого навчального закладу (6 кредитів), які є обов'язковими для всіх студентів, та 35 дисциплін вільного вибору студента, з яких студент відповідно до обраної спеціалізації обирає для вивчення 15 дисциплін (54 кредити)

Структурно-логічна послідовність вивчення компонентів освітньої програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми здобувачів освіти	атестації вищої	Атестація здійснюється у формі: атестаційного іспитута завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: бакалавр середньої освіти (Історія).
Вимоги до атестаційного екзамену		Складання здобувачем атестаційного іспиту передбачає оцінювання досягнення результатів навчання згідно з освітньою програмою.

Атестація здійснюється відкрито і публічно